

#DOLAZI ZIMA#

Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD) više je nego udvostručila procjenu rasta hrvatskog gospodarstva u ovoj godini, ali predviđa značajno usporavanje aktivnosti u 2023. zbog očekivane slabe potražnje iz eurozone i plinske krize.

U EBRD-u sada očekuju da će hrvatski BDP porasti 6,5 posto, podigavši prognozu iz svibnja za 3,5 postotnih bodova, pokazuje izvješće objavljeno u srijedu pod naslovom 'Hoće li zima biti hladna'.

U 2023. gospodarstvo bi trebalo snažno usporiti, uz prognoziranu stopu rasta od samo dva posto, nižu za 1,5 postotnih bodova no što je EBRD prognozirao u svibnju.

Hrvatsko gospodarstvo u potpunosti se oporavilo od pandemije u 2021. godini kada je BDP porastao za 10,2 posto, uz snažan doprinos osobne potrošnje, izvoza i investicija, navodi EBRD.

U prvoj polovini 2022. aktivnost je ponovo snažno porasla, za 7,4 posto, ponovno potaknuta domaćom potražnjom i izvozom. Osobna potrošnja ostala je snažna unatoč prosječnom padu realnih plaća od 1,9 posto, ali povjerenje potrošača oslabilo je zbog jačanja inflacije, bilježi EBRD.

U trećem tromjesečju ključna podrška rastu i proračunskim primicima bit će turizam, s obzirom na slabljenje potrošnje i ulaganja, dodaju.

Značajno slabljenje rasta u 2023. povezuju s vjerojatnom slabom potražnjom iz eurozone.

Ističu i da je Hrvatska relativno zaštićena od obustave izvoza ruskog plina budući da je energetske sektor u većinskom državnom vlasništvu. Izdvajaju i primjeren udio obnovljivih izvora energije i pristup alternativnim izvorima nabave preko LNG terminala na Krku.

Preljevanje krize

Hrvatska bi prema najnovijim projekcijama EBRD-a trebala zabilježiti više stope rasta od ostalih zemalja u regiji srednje Europe i Baltika, pokazuju tablice.

Daleko najslabiji rast u 2023. banka predviđa Češkoj i Latviji, u visini 0,5 odnosno 0,8 posto.

U cijeloj regiji srednje Europe i Baltika EBRD sada očekuje rast aktivnosti u ovoj godini za 3,7 posto, za pola postotna boda snažniji nego što su predviđali u svibnju.

U 2023. godini očekuju pak naglo usporavanje rasta u regiji CEB-a, na 1,3 posto, snizivši dosadašnju prognozu za čak 2,1 postotni bod, zbog prekida u opskrbi plinom i preljevanja sporijeg rasta u razvijenoj Europi, posebice Njemačkoj i Austriji.

Rast je počeo usporavati već u drugom ovogodišnjem tromjesečju pod pritiskom naglog rasta cijena, posebno energije i hrane, slabljenja valuta i vanjske potražnje, suša i napete geopolitičke situacije, tumači EBRD.

Vlade su, podsjećaju, uvele mjere kako bi smanjile veliki teret troškova energije za kućanstva, iako bi one na kratki rok mogle poništiti učinak nastojanja da se poboljša energetska učinkovitost, mišljenja su u EBRD-u.

Među nepovoljnim čimbenicima izdvajaju i sve češće i izraženije suše koje štete poljoprivrednim prinosima i truju rijeke.

"Dolazi zima"

U EBRD-u ističu visoki stupanj neizvjesnost gospodarskih prognozi, naglasivši da ovise o tome koliko će dugo cijene energije ostati visoke i hoće li vlade racionirati potrošnju plina ako Europa ostane bez ruskog plina.

Za cijelu regiju u kojoj posluje EBRD sada predviđa rast od 2,3 posto u 2022., podigavši svibanjsku procjenu za 1,2 postotna boda zahvaljujući valu postpandemijske potrošnje.

Unatoč padu realnih plaća, građani su neko vrijeme više kupovali, a deficit na tekućim računima bilance plaćanja u zemljama srednje Europe naglo je porastao, pojašnjavaju.

Prognozu za iduću godinu snizili su pak za 1,7 postotnih bodova, na tri posto, pokazuje izvješće objavljeno pod naslovom "Hoće li zima biti hladna?".

"Ovo su vrlo zabrinjavajuća vremena za regije EBRD-a i za mnoga razvijena gospodarstva. Kako se bliži zima, ekonomska cijena ruskog rata protiv Ukrajine postaje svakim danom sve jasnija", upozorila je glavna ekonomistica EBRD-a Beata Javorcik.

Inflacija možda nije dosegla vrhunac u regijama EBRD-a zato što u mnogim zemljama potrošačke cijene još ne odražavaju u potpunosti povećanje troškova proizvođača i visoke cijene prirodnog plina, upozorava Javorcik. (Hina)

